Jak wspomagać rodziców dziecka z jąkaniem?

NEUROLOGOPEDA
EDYTA SARAN-PASOŃ
GABINET SÓWKA

Edyta Saran-Pasoń
neurologopeda

Jakość relacji logopeda - rodzic, to podstawa powodzenia terapii

zmiana roli logopedy z dyrektywnego terapeuty na partnera

logopeda - rodzice jako
team terapeutyczny

Z czym musimy się zmierzyć?

- x
- POCZUCIE WINY

- x
- PRESJA I OPINIE OTOCZENIA

- x
- INFORMACJE ZE ŚRODOWISKA PRZEDSZKOLNEGO DOTYCZĄCE ZACHOWANIA DZIECKA

- x
- PROBLEMY DOTARCIA DO SPECJALISTÓW

- x
- MITY I KRZYWDZĄCE STEREOTYPY

- x
- LĘK

- x
- PANIKA

Pierwsze działania

I. ODBARCZANIE Z POCZUCIA WINY

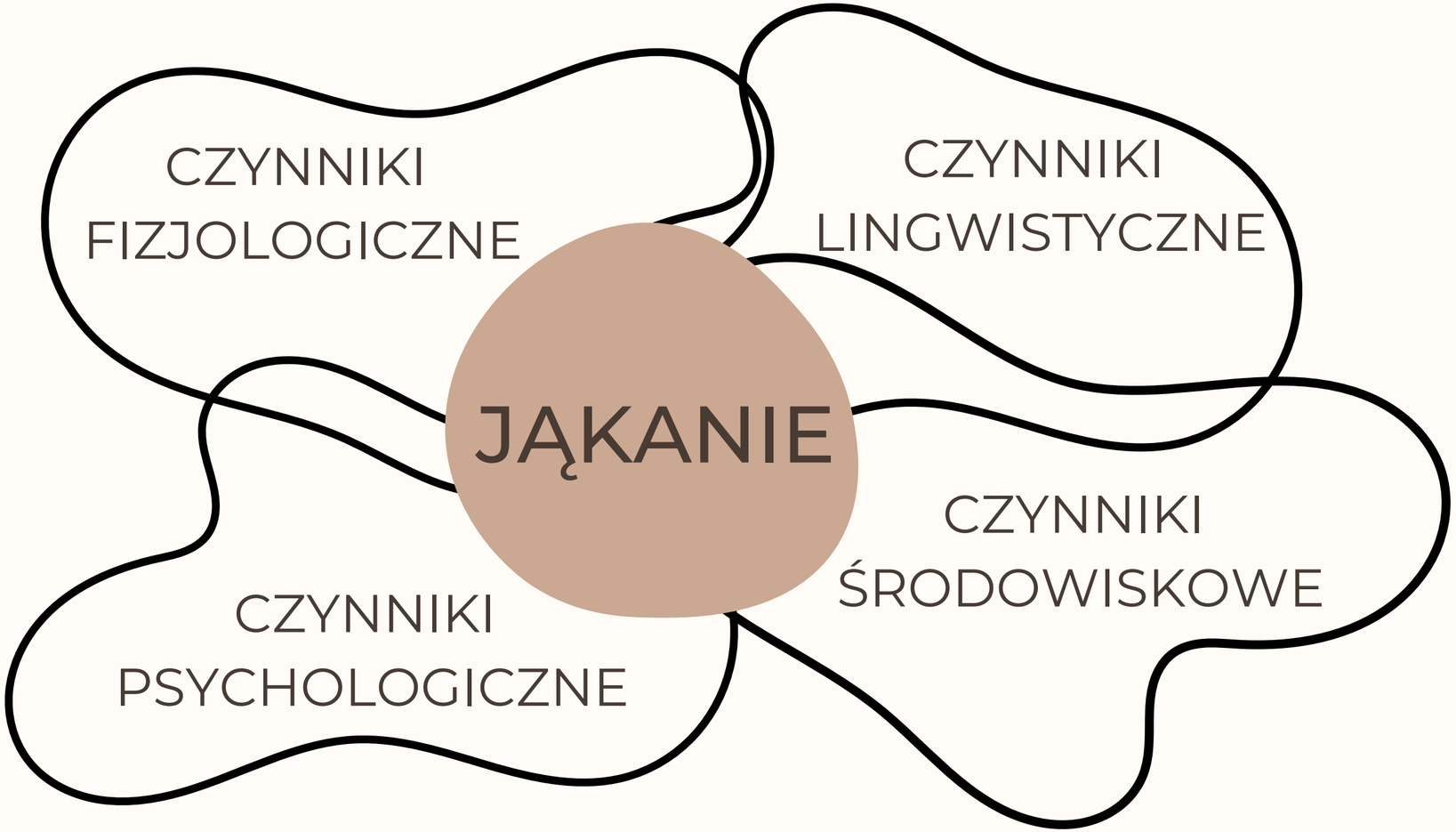

Pierwsze działania

II. PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI RODZICA - WIEDZA O JĄKANIU

- Ogólne fakty o jąkaniu
- Mity i stereotypy
- Objawy jąkania
- Co pomaga dziecku z jąkaniem

Ogólne fakty o jąkaniu

- Ludzie jąkali się od zawsze
- Zjawisko jąkania występuje na całym świecie
- Więcej jąka się chłopców
- Początek jąkania przypada pomiędzy 2. a 4. rokiem życia
- Jąka się 5% dzieci i 1% dorosłych
- Jąkanie to zjawisko wieloczynnikowe

Mity i stereotypy

- Jąkające się dzieci są mniej inteligentne
- Za jąkanie dzieci odpowiedzialni są rodzice
- Jąkanie jest spowodowane stresem
- Niepłynność powstaje w wyniku jakiegoś wydarzenia
- Dzieci z jąkaniem są nieśmiałe i wycofane
- Osoby z jąkaniem potrzebują pomocy w mówieniu
- Jąkanie jest zaraźliwe
- Niepłynność może być uleczalna
- Leworęczność powoduje jąkanie
- Jąkanie to celowe działanie dziecka

Sławne osoby jąkające się

JULIA ROBERTS

ROWAN ATKINSON

ED SHEERAN

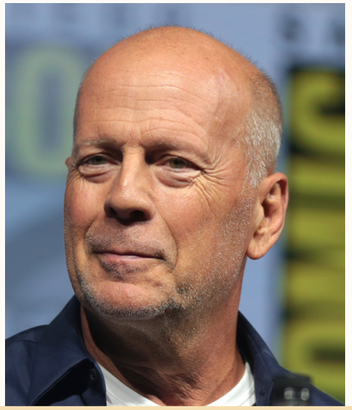

BRUCE WILLIS

MARYLIN MONROE

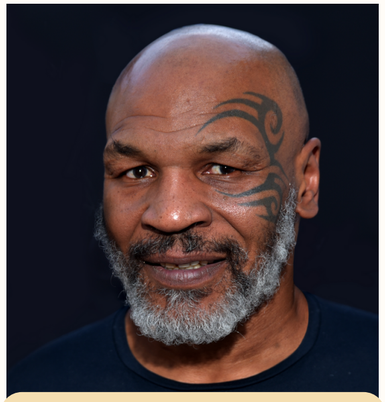

MIKE TYSON

JUREK OWSIAK

Objawy jąkania

- Powtórzenia (*po-po-pomarańcza*)
- Prolongacje (*ssss-anki*)
- Bloki (...)
- Napięcia mięśni
- Współruchy
- Nieregularny oddech

Co pomaga?

Poświęć mi
swoją uwagę!

Słuchaj mnie!

Patrz
na mnie!

Zapytaj mnie,
jak się
masz zachować.

Co pomaga?

Ignoruj jąkanie,
nie mnie!

Zachęcaj mnie
do mówienia.

Słuchaj co mówię,
a nie jak!

Akceptuj mnie!

TAK NIE RÓB!

- Nie pospieszaj mnie!

No wykrztuś to wreszcie z siebie!

- Nie zmuszaj mnie do mówienia!

Weź oddech i powiedz to jeszcze raz.

TAK NIE RÓB!

- Nie kończ za mnie zdania!

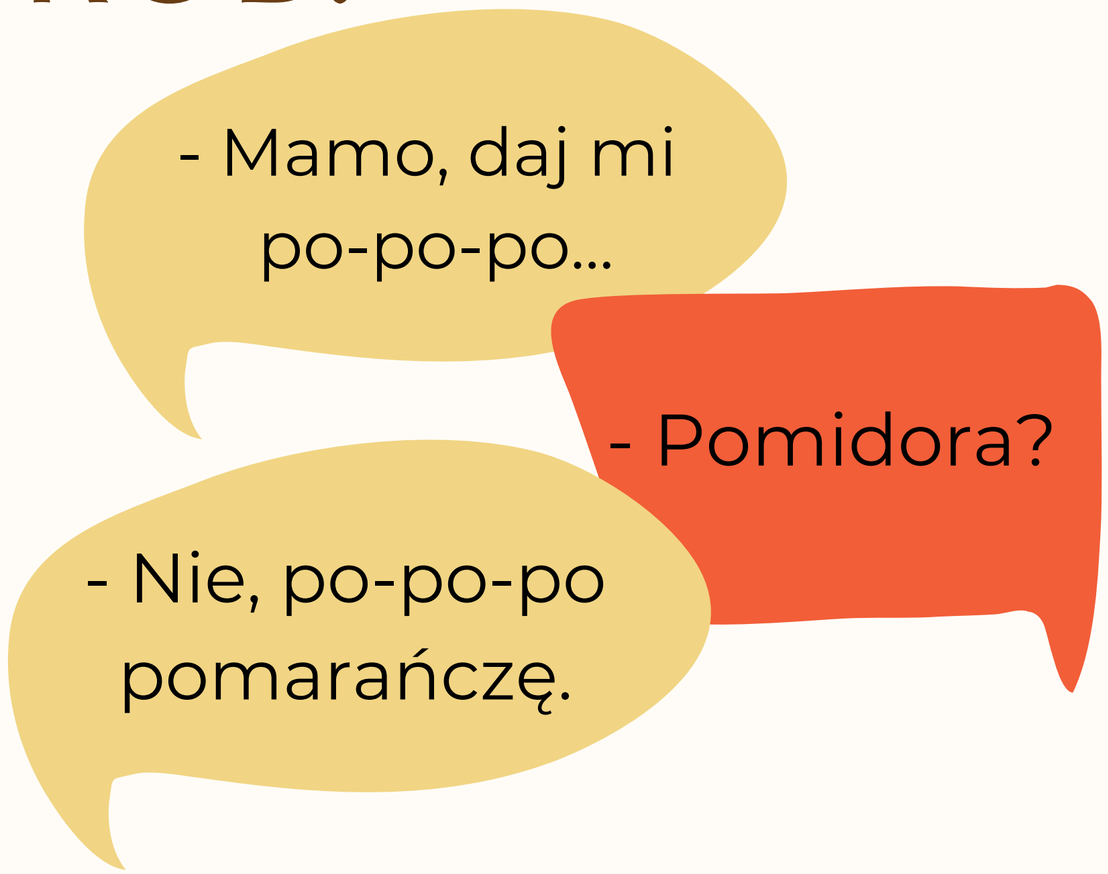

- Nie ignoruj mojej wypowiedzi!

Metafora góry lodowej - Joseph Sheehan

Pole działania wobec Rodzica: Jak radzić sobie z trudnymi emocjami

- Zgoda na obecność tej emocji
- Opis zachowania
- Akceptacja uczucia
- Pomoc w nazywaniu stanów emocjonalnych
- Jak rozładować złe emocje?

Pierwsze działania

III. POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA

Nie wiemy wszystkiego o jąkaniu, ale możemy wesprzeć dziecko i rodzica, w radzeniu sobie z tą cechą.

- Dostępne metody:

PALIN PCI, Mini-KIDS, Lidcombe Program, DCM

Terapia PCI

Parents Children

6 tygodni – spotkania 1 x tydzień

6 tygodni – utrwalenie efektu

Pierwsze działania

IV. KSZTAŁTOWANIE POCZUCIA SPRAWSTWA

Strategie interakcyjne:

- Przejmowanie przez dziecko inicjatywy w zabawie
- Mówienie prostym językiem
- Równowaga między komentowaniem a zadawaniem pytań
- Tempo mowy i używanie pauz
- Kontakt wzrokowy a mowa

Strategie rodzinne:

- Budowanie wiary w siebie
- Radzenie sobie z emocjami
- Problemy z zachowaniem
- Mówienie po kolei
- Tempo życia
- Posługiwanie się dwoma językami

Pierwsze działania

V. POMOC W OTWARTYM MÓWIENIU O JĄKANIU

VI. ZROZUMIENIE OBAW I LĘKÓW RODZICA

- empatia,
- wysłuchanie z czym zmaga się ich dziecko
- niepodważanie opinii o dziecku

Pierwsze działania

1. Odbarczenie rodzica z poczucia winy
2. Podniesienie świadomości rodzica (wiedza o jąkaniu)
3. Stworzenie poczucia bezpieczeństwa
4. Kształtowanie poczucia sprawstwa
5. Pomoc w otwartym mówieniu o jąkaniu
6. Zrozumienie obaw i lęków rodzica

Cechy terapeuty jąkania
kompetencje interpersonalne

- Empatia
- Współodczuwanie
- Elastyczność
- Otwartość
- Cierpliwość

Techniki słuchania i obserwowania

- Empatyczne słuchanie
- Zapamiętywanie i cytowanie słów rozmówcy
- Zadawanie pytań inspirujących do refleksji (echo)
- Syntetyzowanie wypowiedzi rodzica, podsumowywanie
- Udzielanie kompetentnych informacji zwrotnych
- Werbalne i niewerbalne zachęty (uhm..., rozumiem, potakiwanie głową, uśmiech)
- Wzmacnianie i mobilizowanie (koncentracja na tym, co działa, co robią dobrze)
- Poczucie humoru
- Milczenie

Sztuka zadawania pytań

Jak zadajemy pytania:

- zbyt dużo, obcesowo, asertywnie, niepewnie

Rodzaje pytań

- zamknięte, otwarte, szczegółowe, klaryfikujące, porównujące, kontrpytania

Relacja terapeuta - rodzic

- Szacunek, partnerstwo
- Poszanowanie poglądów i wartości
- Akceptacja prawa rodziców do wyboru priorytetów
- Wspólne podejmowanie decyzji
- Praca nad oporem ze strony rodzica
- Wzmacnianie mocnych stron rodziny
- Nieobwinianie rodziców za niewykonywanie zadań
- Zaufanie swojej intuicji

Nasze cele

1. Uświadomienie rodzicowi jego roli na każdym etapie terapii:
    - diagnoza
    - planowanie
    - dobór metod
    - wdrażanie
2. Ustalenie, czego rodzic oczekuje w wyniku terapii
3. Koncentracja na mocnych stronach dziecka

Obowiązkowa lekcja pokory

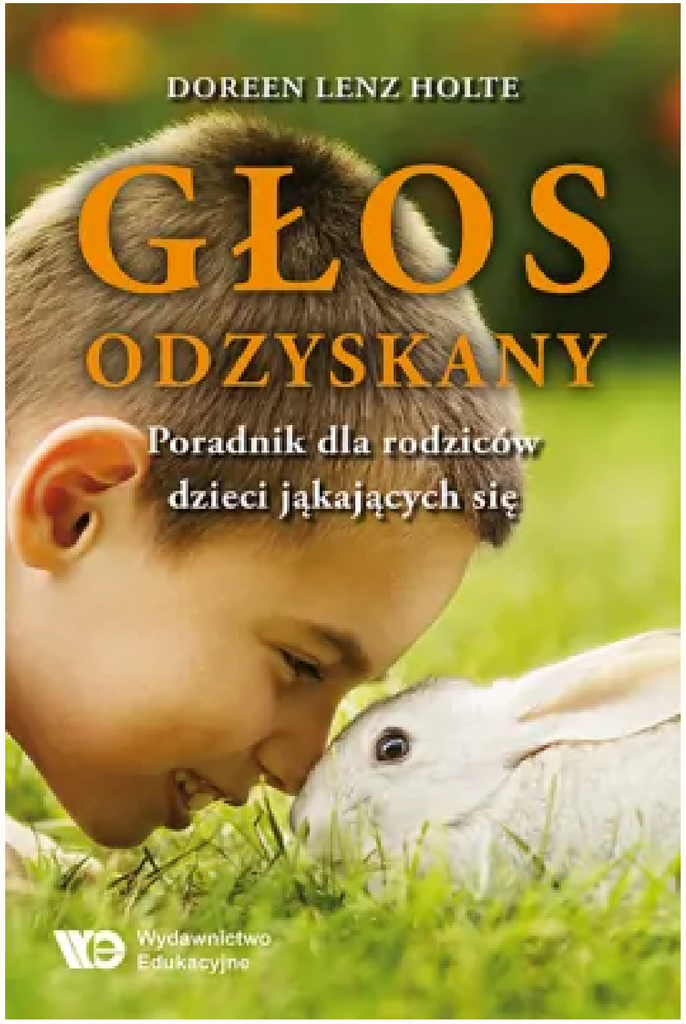

Bibliografia

- Chmielewski G.,2018, Rola grup wsparcia dla rodziców dzieci jąkających się, [w:] K. Węsierska, Zaburzenia płynności mowy, Harmonia, Gdańsk.
- Faber A., Mazlish E., 2013, Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały; Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, przeł. M. Więznowska, B. Horosiewicz, Media Rodzina, Poznań.
- Jeziorczak B., Węsierska K., 2011, Jakość relacji logopeda – rodzic dziecka jąkającego się a skuteczność terapii jąkania wczesnodziecięcego, [w:] J. Gruba, (red.): Wybrane problemy logopedyczne, Wydawnictwo Fonem, Gliwice, s. 51-66.
- Kelman E., Whyte A.,2018, Zrozumieć jąkanie. Poradnik dla rodziców, nauczycieli i terapeutów, przeł. P. Dobrowolski, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków.
- Schneider P., 2017, Moje dziecko się jąka. Co mogę zrobić. Poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci jąkających się, przeł. A. Boroń, Wydawnictwo Centrum Logopedyczne, Katowice.
- Szerszeńska A., 2013, Jąkanie to nie wyrok. Poradnik dla rodziców dzieci jąkających się, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków.
- Węsierska K., Jeziorczak B., 2011, Czy moje dziecko się jąka? Przewodnik dla rodziców małych dzieci, które maja problem z płynnym mówieniem, Wydawnictwo Centrum Logopedyczne, Katowice.
- Węsierska K.,Sonsterud H., 2021, Dialog bez barier – kompleksowa interwencja logopedyczna w jąkaniu, Wydawnictwo Agere Aude, Chorzów

Polecane filmy

- *Porozmawiajmy o jąkaniu – rodzice rodzicom*
- *Wszystko, co należy wiedzieć o jąkaniu u małych dzieci*
- *Dzieci dzieciom o jąkaniu*
- *Dzieci dzieciom o jąkaniu: wszyscy dorośliśmy*
- *Dialog bez barier. Jak wspierać dzieci jąkające się w komunikacji interpersonalnej*
- *When I stutter (Kiedy się jąkam) reż. J.Gomez*

Wszystkie filmy dostępne na stronie:
https://www.logolab.edu.pl/multimedia/materialy-audiowizualne/

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Edyta Saran-Pasoń

neurologopeda

NEUROLOGOPEDA
EDYTA SARAN-PASOŃ
GABINET SÓWKA

Kontakt

@: epason@poczta.onet.pl

tel: 784-995-540